

טבילה בכלים

תורת כהנים (פ' שמיני)

אילו אמר מקוה מים יהיה טהור יכול אפילו מילא מים על כתפו ועשה מקוה לכתחילה יהיה טהור ת"ל מעיין מה מעיין בידי שמים **אף מקוה בידי שמים** ... (=מים שאובים פסולים) אי בור יכול אפילו בור שבספינה יהיה טהור ת"ל מעיין מה מעיין שעיקרו בקרקע **אף מקוה שעיקרו בקרקע**. (=אין טובלים בכלים)

שו"ע ו: צריך שלא יהיו מ' סאה של מקוה בתוך הכלי שאין טובלים בכלים.

ש"ך: אם לא היה עליה שם כלי קודם שקבעוה ואח"כ חקקו - כשר.
פת"ש הביא שרע"א סובר דדוקא לענין מים הנמשכים דרך כלי בזה מהני קבעו ולבסוף חקקו (דשאיבה היא מדרבנן), אבל לא לענין לטבול בתוכו (דזהו איסור תורה לטבול בכלים).

תוקף הפסול:

מוסכם על הכל ש"פסול טבילה בכלים" הוא מהתורה.

ובדין "פסול מים שאובים" (לעיל בסיכום בעמ' 7) הובאה מחלוקת ראשונים ופוסקים האם הפסול הוא מהתורה או מדרבנן, ולסוברים דהפסול הוא מדרבנן, הטעם שאסרו חכמים מים שאובים הוא גזירה דילמא אתי לאטבולי בכלי, דבתוך הכלי ודאי אסור לטבול מדאורייתא דבעינן דומיא דמעין שיהא בקרקע.

ערוה"ש הקשה דממאי נפשך, או שתאמר ששתי הדרשות הם דרשות גמורות ושתייהן דאורייתא או שתאמר ששתי הדרשות הם אסמכתא בעלמא ושתייהן דרבנן. (וע"ש שתי"ץ)

טעם הפסול:

טהרת מים כתב דיש לדון משני צדדים, או משום דין מיוחד בכלים שאסור לטבול בהם (משום דבעינן מקוה דומיא דמעין בקרקע) [דין במקום של חלות המקוה], או משום דבכלים נעשים המים שאובים [דין במים] (והביא כמה נפק"מ בחקירה זו) – ומסקנתו דיש בכלים את שני העניינים, גם דין מיוחד בכלים והוא מן התורה וגם דין שאובים.

כלי העומד בתוך המקוה:

בזה ודאי אין איסור מהתורה, וגם מדרבנן יש מקרים שאסור ויש מקרים שמותר.
ראה ב"הררי נדה" בדין "טבילה על גבי כלים בתוך המקוה" (עמ' 132-133).